

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
مدرسه علمیه کوثر علی آباد کتول
سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

نقش تربیتی محبت در فضای خانواده از دیدگاه اسلام

استاد راهنما:

خانم خراسانی

محقق:

محبوبه مصطفوی

تابستان ۹۷

تقديم به :

آنان که با تلاش و جدیت به دنبال کشف حقیقت هستند

و

در این راه از هیچ کوششی دریغ نمی کنند .

سیاسگزاری

با سپاس فراوان از راهنمایی های خالصانه،

ارشادات شایسته و بی دریغ استاد حاذق و

خانم خراسانی

که در راه تهیه

تدوین و نگارش این تحقیق مدد و یاری نمودند.

چکیده

تحقیق حاضر برای تبیین نقش تربیتی محبت در فضای خانواده از نظر اسلام دارای سه فصل است که فصل اول آن مشتمل بر بخش است، بخش اول به کلیات و بخش دوم مفهوم شناسی است. ابتدا که مفهوم «تربیت» از دیدگاه لغت و اصطلاح سپس مفاهیمی همچون: (محبت، عشق، مودت، بغض) از نگاه لغت و اصطلاح بیان شده است و بخش سوم آن به جایگاه محبت در آیات و روایات پرداخته است. و فصل دوم اختصاص به نقش محبت بر اعضای خانواده و بررسی محبت‌های کارساز و مشکل ساز دارد که خود به دو بخش تقسیم شده است و بخش اول آن در رابطه با نقش محبت بر روابط زناشویی، والدین و فرزندان می باشد و بخش دوم آن به بررسی محبت‌های کارساز بین زن و شوهر مانند: گفت و گوی محبت آمیز، هدیه دادن، قدردانی و... و والدین و فرزندان مانند: بوسیدن، گفتن دوستت دارم به فرزند و... و محبت‌های مشکل ساز بین زن و شوهر مانند: نگاه به نامحرم، جر و بحث مداوم و... و والدین و فرزندان: افراط و تفریط در محبت ورزیدن، فرق گذاشتن بین فرزندان و... را در این بخش مورد بررسی قرار داده ایم. و در فصل سوم از این تحقیق به راه های ترویج محبت های صحیح در خانواده که خود به دو بخش تقسیم شده است که بخش اول آن راه های رواج یافتن محبت بین زن و شوهر که خود نقش اصلی در تربیت فرزند دارد و در فصل دوم به راه های ازدیاد محبت بین والدین و فرزندان پرداخته ایم.

کلید واژه: تربیت، خانواده، محبت

میان آمده است. این امر ، آثار بسیار مهمی در تربیت و سرنوشت انسان دارد و از یک نظری آن زیر بنای اعتقادات هم به حساب می آید. زیرا ریشه معرفت و شناخت خداوند همان محبت است. این محبت یک امر فطری هر انسان می باشد. محبت به زن و فرزند ، دنیا، شهوت، مقام اهل بیت (علیه السلام) و خداوند است. برخی از این محبت ها باعث کمال و سعادت برای انسان است و امکان دارد که بعضی از این محبت ها باعث کمال و سعادت انسانی نباشد. در این نوشته کوشش شده است که با استفاده از آیات و روایات و گفتار معصومین (علیه السلام) دوستی و محبت هایی که باعث کمال و سعادت انسان است، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

فهرست منابع و مآخذ

قرآن

نهج البلاغه

۱. اعرافی، علیرضا، اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام، انتشارات سمت، بی تا.
۲. افروز، دکتر غلامعلی، مبانی روان شناختی رابطه ی زن و شوهر (از منظر پیامبر اعظم حضرت محمد (ص)، سال چاپ: ۱۳۸۸، انتشارات: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، بی تا.
۳. اکبرپور، حبیب الله، ۵۱۵ حدیث قدسی، انتشارات: نشر الف، بی تا.
۴. امینی، ابراهیم، اسلام و تعلیم و تربیت ج ۲، بوستان کتاب، بی تا، بی جا.

۵. امینی، ابراهیم، اسلام و تعلیم و تربیت، ناشر،
موسسه بوستان کتاب، چاپ: چاپ خانه موسسه بوستان
کتاب، بی جا، بی تا.
۶. آیت الله مصباح یزدی، اخلاق در قرآن، ج ۱، ۱۳۸۴،
مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۷. آیت الله مکارم
شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۱۵، ج ۱۲، ج ۲۴، ج ۱۶،
ناشر: دارالکتاب الاسلامیه، بی تا، بی جا.
۸. بیروت، غرالحکم، ناشر: موسسه الاعلمی للمطبوعات،
بی تا، بی جا.
۹. تیمی عامدی، محمد، شرح غرالحکم، ج ۴، انتشارات
تهران، بی تا.
۱۰. حر عاملی، شیخ محمد حسن، وسائل الشیعه کتاب
نکاح، مترجم: تعلیم و تحقیق وتنبيه عبدالرحمن
الربانی شیرازی، ناشر مکتب الاسلامیه، ۱۳۷۰ش، بی
جا.
۱۱. حر عاملی، شیخ محمد حسن، وسائل الشیعه، ج ۱۵، ج
۱۶، ج ۷، ناشر: مکتب الاسلامیه، بی تا، بی جا.
۱۲. حسین زاده، علی، همسران سازگار، انتشارات
موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۹۲، چاپ
نگارش، چاپ پانزدهم، بی جا.
۱۳. حکیم، محمدتقی، پدر و فرزند، ۱۳۶۶، بی جا.
۱۴. حیدری، مجتبی، کتاب عشق و محبت در زندگی،
ناشر: چاپ: ۱۳۸۸، انتشارات: موسسه آموزشی پژوهشی
امام خمینی (ره)، بیبی تا.

۱۵. دلشاد تهرانی، مصطفی، سیره نبوی (دفتر چهارم سیره خانوادگی)، سال چاپ: چاپ سوم/۱۳۹۳، انتشارات دریا، بی تا.
۱۶. روز نامه کیهان
۱۷. ری شهری، محمد مهدی، تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث، مترجم: حمید رضا شیخی، سازمان چاپ و نشر دارالحدیث، چاپ ششم، ۱۳۹۱، بی تا.
۱۸. سامانه پرسش و پاسخ ایران، پرسشکده، برگرفته از پرسمان.
۱۹. سایت ازدواج-بخش همسر داری و آیین همسر داری-ناگفته های مسائل زناشویی-سایت آکا ایران
۲۰. سایت آکا ایران / gahar.ir
۲۱. سایت shafaf.ir/blogfa.com
۲۲. سعیدیان، محمدحسین، آیین همسر داری و تدبیر خانواده، انتشارات: میسر، بی تا.
۲۳. شیخ صدوق، من لا یحضره الفقیه، جلد ۳، ناشر، صدوق، چاپ، ۱۳۶۹، بی جا، بی تا.
۲۴. شیخ کلینی، اصول کافی، جلد ۶، ناشر علمیه اسلامیة، مترجم، هاشم محلاتی و جواد مصطفوی، سال چاپ، ۱۳۶۸، بی تا، بی جا.
۲۵. عباسی ولدی، محسن، من دیگر ما، ج ۲، ناشر: جامعه الزهراء، ۱۳۹۲، چاپ بیست و یکم، بی جا.
۲۶. فلاحی، جمیله؟، خانواده کانون محبت، ناشر: نسیم کوثر، انتشارات نیسم کوثر، بی تا.
۲۷. فیض کاشانی، ملاحسن، محجه البیضاء جلد ۳، انتشارات: تهران مکتب اسلامی، بی تا.

۲۸. قرشی، باقر شریف، نظام خانواده در اسلام، مترجم: لطیف راشدی،
۲۹. کریم خانی، حمزه، اخلاق خانوادگی عارفان، ناشر: عطر: یاس، چاپ: کمال الملک، پنجم/۱۳۹۰، بی تا، بی جا.
۳۰. کریمی افشار، عشرت، «.....»، منبع: ایسنا.
۳۱. کریمی، رضا، کلید ها و تکنیک های طلایی تربیت فرزند، چاپ جعفری، چاپ پنجم، بی جا، ۱۳۹۷
۳۲. کلینی، محمد بن یعقوب بی اسحاق، ناشر: علمیه اسلامیة، مترجم: هاشم محلاتی-جواد مصطفوی، بی تا، بی جا.
۳۳. لباف، فریبا، حقوق فرزندان از نظر قرآن و سنت، ناشر: انتشارات زاهد، بی جا، بی تا.
۳۴. ماجراجو، محسن، نیازهای روابط زن و شوهر، ناشر: پارسیان، چاپ چهارم/۱۳۹۲، بی تا، بی جا.
۳۵. مجلسی، علامه محمد باقر بن محمدتقی، بحارالانوار، ج ۴۳ و ۷۱ و ۱۰۴، مترجم: محمدحسن ارومیه، ناشر: جاویدان، بی جا، بی تا.
۳۶. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه ج ۴ و ج ۴۷، مترجم: حمید رضا شیخی، ناشر: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، انتشارات: سازمان چاپ و نشر، بی تا.
۳۷. مروجی طبسی، محمد جواد، حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت (علیه السلام)، ۱۳۹۱، بی جا.
۳۸. مصطفوی، سید جواد، بهشت خانواده ج ۱، ناشر: انتشارات دارالفکر، چاپ: قد-قم، بی تا.

۳۹. مظاهری، حبیب الله، سیری در مسائل خانواده،
ناشر: شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ: پژواک، بی
جا، بی تا.
۴۰. مظاهری، حسین، اخلاق در خانه، دفتر نشر معارف،
چاپ هفتم، ۱۳۹۴، بی تا.
۴۱. مظاهری، حسین، اخلاق در خانه، ج ۱، ۱۳۸۹، بی
جا.
۴۲. موحدی، هادی، یک هزار حدیث، انتشارات ارم،
چاپ دوازدهم، بی جا، بهار ۱۳۸۸
۴۳. موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، خانواده موفق،
چاپ: آبرنگ، نوبت چاپ: پنجم/۱۳۹۰، بی تا، بی جا.
۴۴. نوری، حسین بن محمدتقی، مستدرک الوسائل، ج ۲
وج ۱۵، ناشر: موسسه آل بیت، چاپ: قرن ۱۴، بی جا،
بی تا.